

Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Shulin Nie
0102404211
shulin.nie@msb.se

Konsekvensutredning på förslaget till revision av MSBFS 2016:3 om hantering av explosiva varor

A. Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

En av MSB:s många uppgifter är att förebygga fyrverkeriolyckor.

Sedan 2010 har MSB utrett fyrverkeriolyckor, vilket har visat att raketer med styrpinne ligger bakom knappt hälften av alla olyckor. Andra länder har visat likadana resultat. I Norge har såväl personskador som brand minskat med ca 70 % sedan 2008 då raketer förbjöds för allmänheten. Mot den bakgrunden bedömer MSB att en effektiv åtgärd för att minska fyrverkeriolyckorna är att införa tillståndsplikt för hantering av raketer med styrpinne och på så sätt begränsa allmänhetens tillgång till dessa.

Fyrverkeribranschen har också insett detta faktum. I ett brev till MSB daterat 2017-03-02 har branschen uttryckt sin vilja att avveckla raketer med styrpinne för allmänheten.

Raketer med styrpinne är en klassisk fyrverkeriprodukt med lång tradition och är välbekanta för svenska folket. Problemet är att det krävs förberedelse före avfyrning. Raketer med styrpinne ska avfyras från en ramp som normalt inte följer med fyrverkerierna. I dag har utvecklingen av säkrare fyrverkerier gått framåt. Det finns gott om utbud av nya säkrare fyrverkerier på marknaden.

De bestämmelser som reglerar vilka fyrverkeriprodukter som allmänheten utan tillstånd får använda finns föreskrivna i författningen MSBFS 2016:3 om hantering av explosiva varor. Dessa bestämmelser grundar sig på direktivet 2013/29/EU.

För att införa tillståndsplikt för hantering av raketer med styrpinne, är det nödvändigt att revidera MSBFS 2016:3 på så sätt att tillståndsfrihet för användning av raketer utan styrpinne avskaffas.

I samband med införandet av denna tillståndsplikt har en översyn av hela författningen MSBFS 2016:3 genomförts. Förutom ett fåtal redaktionella rättelser eller förtydligande och uppdatering av referenser till andra regelverk,

har ändringar införts i 9 kap. 31 §, 10 kap. 13 § och Bilaga 1. Samtliga dessa ändringar medför lättnader för företagen.

Ändringen i 9 kap. 31 § innebär att i bostad får förvaras vissa pyrotekniska artiklar t.ex. stenspräckare och pyrotekniska sceneffekter i riskgrupp 1.3 eller 1.4 som tidigare inte fått förvaras. Den ekonomiska vinsten för företag bedöms inte vara betydande men ändringen innebär en betydande lättnad i den praktiska hanteringen för företag, framför allt för mindre företag, som använder pyrotekniska artiklar såsom stenspräckare och pyrotekniska sceneffekter.

Med ändringen i 10 kap. 13 § införs möjligheten till undantag från kravet på skyltning vid inpassering och längs med inhägnad till tillverkningsplats, om avsaknaden av skylten som upplyser om explosionsrisk inte medför någon risk för räddningsinsats.

Ändringen i Bilaga 1 gällande pyrotekniska artiklar i kategori P1 innebär att framtida nyutvecklade artiklar i kategori P1 som idag inte omfattas av Bilagan 1 kan undantas från utbildningskrav och vissa tillståndskrav genom särskilda beslut från MSB. Då det inte är möjligt att förutsäga hur många framtida produkter den ändringen kan tillämpas på, går det inte att uppskatta den ekonomiska konsekvensen för företag.

I denna konsekvensutredning utreds inte konsekvenserna av lättnader i 9 kap. 31 §, 10 kap. 13 § eller Bilaga 1. Istället koncentrerar utredningen på införande av tillståndskrav för användning av raketer utan styrpinne.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ till den föreslagna regleringen är att låta branschen själv reglera. Det skulle betyda att alla importörer och distributörer av fyrverkerier självmant skulle sluta sälja raketer med styrpinne till allmänheten. Detta alternativ bedöms inte vara realistiskt. Då fyrverkerier får röra sig fritt inom Unionens marknad, kan raketer med styrpinne säljas av distributörer utanför Sverige, vilket distributörerna i Sverige inte kan råda över.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Fyrverkeriimportörer.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

16 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) föreskriver att tillstånd krävs för all hantering av explosiva varor. Dock ger 25 § p.4 förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor MSB

bemyndigande att för vissa explosiva varor eller för vissa hanteringar föreskriva undantag från tillståndskravet i 16 § LBE.

Ett av de föreskrivna undantagen i MSBFS 2016:3 tillåter att allmänheten utan tillstånd får använda raketer med styrpinne. Detta undantag utgår i de nya reviderade föreskrifterna.

Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Raket med styrpinne är en vanlig fyrverkeriprodukt för allmänheten i Sverige. Antal produkttyper på marknaden uppskattas till 600. När den föreslagna regleringen träder i kraft, behöver de 600 produkttyperna ersättas med andra typer, under förutsättning att marknaden i sin helhet inte påverkas. En del av de 600 typerna kan ersättas av befintliga fyrverkerityper och då medför inte regleringen någon extra kostnad. Men om alla 600 typer skulle ersättas av helt nya typer, skulle det bli en engångskostnad för typgodkännanden. Ett typgodkännande för en typ kan kosta 5000 kr. För 600 typer kan kostnaden bli 3 miljoner kronor.

Alternativa lösningar till reglering som redovisats tidigare skulle ge samma ekonomiska konsekvens.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Den föreslagna regleringen överensstämmer med Artikel 4 punkt 2 i direktivet 2013/29/EU som föreskriver att medlemsstater får förbjuda eller begränsa användning av eller försäljning till allmänheten av fyrverkerier i kategorierna F2 och F3 med hänsyn till allmän säkerhet, hälsa eller miljöskydd.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Fyrverkerier till allmänheten säljs huvudsakligen vid nyåret. För att ge importörerna möjlighet att anpassa sina sortiment, har MSB under våren 2017 informerat branschen om den kommande regleringen. Dessutom föreslås att regleringen träder i kraft den 1 juni 2019, så att importörerna har tid att ta om hand eventuella returerna från sina återförsäljare.

Information om den nya regleringen har redan kommunicerats ut via press, media och direkt information till fyrverkeribranschen. Någon speciell informationsinsats bedöms inte behövas, utöver remissförfarandet.

B. Kommuner och landsting

Markera med x

- Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
- Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.

C. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De 16 företagen som importerar fyrverkerier avsedda för allmänheten berörs av regleringen. Alla företag har mindre än 10 anställda. Fyrverkeriförsäljare bedöms inte påverkas av regleringen, då raketer med styrpinne kan lätt ersättas av andra typer fyrverkerier.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Tidsåtgången för ett företag att anpassa sina produkter uppskattas till 6 månader och en administrativ kostnad på under 500 000 kronor.

Det är mycket få försäljare som säljer fyrverkerier året om. De allra flesta säljer fyrverkerier endast vid nyår. Det innebär att de får ett nytt sortiment levererat varje år. När regleringen träder i kraft, får försäljarna ett nytt sortiment där

raketer med styrpinne byts ut mot andra typer. Således påverkar inte regleringen fyrverkeriförsäljarna.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Företagen behöver förnya sina produktkataloger eller reklammaterial. I övrigt bör inte regleringen medföra något nytt i företagens verksamhet. De företagen som har raketer med styrpinne kvar i lagret efter den 1 juni 2019 kan behöva destruera dem.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Regleringen gäller för alla importörer i branschen och påverkar därmed inte konkurrens.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Fyrverkeriolyckor kommer att minska vilket gynnar branschen på lång sikt.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

MSB har redan under våren 2017 informerat branschen om den kommande regleringen. Det innebär att företagen har två försäljningssäsonger, dvs. nyår 2017/2018 och 2018/2019, för att anpassa sina produkter.

D. Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

MSB har haft ett samrådsmöte med Sveriges Fyrverkeribranschförbund (SFB) den 1 mars 2017 gällande den kommande regleringen.

E. Kontaktpersoner

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Shulin Nie, shulin.nie@msb.se, 0102404211 (expert, explosiva varor)
Erik Lövrup Nordentjell, Erik.LovrupNordentjell@msb.se, 010-2405171,
(myndighetsjurist)